

**МЕЖДУНАРОДНА
САМБО ФЕДЕРАЦИЯ**

**МЕЖДУНАРОДНИ САМБО ПРАВИЛА
(СПОРТНО САМБО)
2026**

Одобрено от Изпълнителния комитет на FIAS:

20 март, 4 октомври, 15 декември 2020 г

24 март, 29 септември, 22 декември 2021 г

22 май 2023

31 март 2026

Съдържание

ЧАСТ I. ФОРМАТ И МЕТОДИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО	4
Член 1. Формат на състезанията	4
Член 2. Системи и методи на състезания	4
ЧАСТ II. УЧАСТНИЦИ.....	5
Член 3. Възрастови групи	5
Член 4. Тегловни категории.....	5
Член 5. Допускане до състезание.....	6
Член 6. Претегляне	6
Член 7. Отговорности и права.....	7
Член 8. Правила за униформата	8
Член 9. Представители на отборите и треньори	9
ЧАСТ III. СЛУЖИТЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО И ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ	11
Член 10. Служители на състезанието.....	11
Член 11. Главен съдия.....	12
Член 12. Заместник-главен съдия.....	13
Член 13. Главен секретар и Заместник-главен секретар.....	14
Член 14. Съдия	15
Член 15. Страничен съдия.....	18
Член 16. Технически секретар	19
Член 17. Оператор на електронно табло за резултати.....	20
Член 18. Времеизмервач	20
Член 19. Коментатор	21
Член 20. Съдия по контрол на униформите.....	21
ЧАСТ IV. ПРАВИЛА ЗА СЪДИЙСТВО	24
Член 23. Съдържание на борбата	24
Член 24. Начало и край на схватката.....	27
Член 25. Ход и продължителност на схватката	28
Член 26. Почивка между срещите	28
Член 27. Резултати и оценка на схватката.....	28
Член 28. Пълна победа (предварителна победа)	29
Член 29. Победа в края на схватката с пълно време	29
Член 30. Оценка на техники	30
Член 31. Действия на ръба на тепиха	31

Член 32. Предупреждения	32
Член 33. Оттегляне на спортист от схватка	34
Член 34. Дисквалификация	35
Член 35. Правилник за отборните състезания	36
Член 36. Протести	37
Член 37. Тепих за САМБО.....	38
Член 38. Оборудване за състезания.....	39
ПРИЛОЖЕНИЕ 2.....	40
СЪСТЕЗАТЕЛНА СИСТЕМА С РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ В ГРУПИ И ЕЛИМИНАЦИЯ И РЕПЕШАЖ	40
I. Процедура за провеждане на състезанието	40
II. Ред на разделяне по двойки и определяне на местата	40
ПРИЛОЖЕНИЕ 3.....	42
ПРОТОКОЛ ЗА РЕЗУЛТАТИ ОТ СЪСТЕЗАНИЕ ПО САМБО.....	42
ПРИЛОЖЕНИЕ 4	43
ПРОТОКОЛ ЗА РЕЗУЛТАТИ ПО САМБО „СЪСТЕЗАТЕЛНА	43
ПРИЛОЖЕНИЕ 6.....	44
НЕОБХОДИМ БРОЙ.....	44
СЛУЖИТЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО И ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА СЪСТЕЗАНИЯ ПО САМБО.....	44
ПРИЛОЖЕНИЕ 8	45
КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА РАБОТАТА НА СЪДИИТЕ	45

ЧАСТ I. ФОРМАТ И МЕТОДИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

Член 1. Формат на състезанията

1.1. По формат състезанията се разделят на:

- а) индивидуални;
- б) отборни;
- в) индивидуално-отборни.

1.2. Форматът на състезанията се определя от Правилника за състезанията (наричан по-долу Правилника) за всеки отделен случай (Приложение 1).

1.3. В индивидуалните състезания се определят само индивидуалните резултати и местата на участниците в техните теглови категории.

1.4. В отборните състезания отборите се срещат помежду си и въз основа на резултатите от тези срещи се определят отборните места.

1.5. В индивидуално-отборните състезания се определят индивидуалните места на участниците, като мястото на отбора се определя в зависимост от индивидуалните резултати на неговите състезатели в съответствие с Правилника.

1.6. В официални състезания на FIAS, индивидуалните и отборните резултати могат да се определят по медали и места:

- а) отборите, получили най-голям брой златни медали, се определят първи, следвани от сребърните и бронзовите медали и съответно петото и седмото място;
- б) отборите заемат едно и също място в случай на равен брой медали и места. Следващите места се определят от установения брой, като се отчитат отборите, заели еднакви места.

Член 2. Системи и методи на състезания

2.1. Официалните състезания на FIAS се провеждат по системата на разпределение в групи, елиминации и репешажи (виж Приложение 2).

2.2. Редът на срещите между състезателите (отборите) се определя чрез жребий.

2.3. Жребият на официалните състезания на FIAS (световни първенства, континентални първенства, световни купи) се провежда на компютър, използващ софтуер на FIAS (разпределението на спортистите се извършва в съответствие с Правилника).

2.4. Жребият се провежда веднъж за всички теглови категории, в навечерието на първия ден на състезанията на срещата на представителите.

2.5. По начин на провеждане състезанията на FIAS се разделят на:

- а) състезания с репешаж от финалистите (виж Приложение 3);
- б) състезания с репешаж от полуфиналисти (виж Приложение 4).

2.6. Методът за провеждане на състезанието трябва да бъде посочен в Правилника.

ЧАСТ II. УЧАСТНИЦИ

Член 3. Възрастови групи

3.1. Състезателите на FIAS се разделят на следните възрастови групи:

Група	Мъже и Жени
кадети	14-16 - годишни
младежи до 18 г.	16-18 - годишни
младежи до 20 г.	18-20 - годишни
възрастни под 24 г.	18-23 - годишни
възрастни	18 - годишни и по-големи
ветерани	35-39, 40-44, 45-49, 50-54, 55-59, 60-64, над 65

3.2. Принадлежността на състезател към възрастова група се определя от годината на раждане. Годината на раждане на състезателя трябва да бъде посочена в Правилника.

Член 4. Тегловни категории

4.1. Състезателите се разделят в следните тегловни категории във възрастовите си групи:

кадети (14-16)		младежи до 18 г. (16-18)		младежи до 20 г. (18-20)		възрастни под 24 г. (18 -23)		възрастни (18 г. и по-големи)		ветерани (35 и по-големи)	
момчета	момичета	момчета	момичета	момчета	момичета	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени
46	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49	44	53	47	-	-	-	-	-	-	-	-
53	47	58	50	58	50	58	50	58	50	-	-
58	50	64	54	64	54	64	54	64	54	64	54
64	54	71	59	71	59	71	59	71	59	71	59
71	59	79	65	79	65	79	65	79	65	79	65
79	65	88	72	88	72	88	72	88	72	88	72
88	72	98	80	98	80	98	80	98	80	98	80
+88	+72	+98	+80	+98	+80	+98	+80	+98	+80	+98	+80

4.2. Състезания могат да се провеждат в юношеските и възрастните групи (мъже и жени) за титлата абсолютен шампион, без състезателите да се разделят по теглови категории.

Минималното тегло на състезателите за такива състезания е посочено в правилника.

Член 5. Допускане до състезание

5.1. Комисията по регистрация предоставя достъп на състезатели, които включват: представител на FIAS, представител на организационния комитет, главен секретар и членове на комисията.

5.2. Условието за допускане на състезатели, както и списъкът с документи, които трябва да бъдат представени на Комисията по регистрация, се определят в Правилника.

5.3. Участниците в международни състезания, включени в календара на Международната федерация по самбо (FIAS), трябва да притежават международен лиценз за състезатели.

5.4. Спортистите трябва да имат специална спортна застраховка за поне 10 000 щатски долара.

Член 6. Претегляне

6.1. Процедурата по претегляне има за цел да съпостави теглото на състезателя с една от тегловите категории.

6.2. Спортистът има право да участва в тези състезания само в една теглова категория и възрастова група.

6.3. Процедурата и времето за претегляне на състезателите са посочени в Правилника.

6.4. Спортист, който закъснее или не се яви за претеглянето, няма да бъде допуснат до участие в състезанието.

6.5. Претеглянето се провежда в навечерието на състезанието и продължава 1 час.

6.6. На състезателите се предоставя правото да тестват кантара, на който ще се проведе официалното претегляне, един час преди началото на претеглянето.

6.7. По време на официалната процедура по претегляне спортист може да се качи на кантара само веднъж.

6.8. При непредвидени обстоятелства може да се проведе допълнително претегляне, по решение на председателя на Техническата комисия на FIAS.

6.9. Претеглянето се провежда от съдийски екип, назначен от главния съдия, който включва **трима съдии (един от които изпълнява функциите на старши съдия).**

6.10. Всички съдии трябва да носят официални униформи.

6.11. Всички членове на съдийския екип трябва да са от същия пол като спортистите (само мъже за мъжете и жени за жените).

6.12. По време на официалното претегляне, само състезатели, съдийски екип и лекар трябва да бъдат в залата за претегляне.

6.13. Всички състезатели преминават през визуален медицински преглед от лекар преди претеглянето (лекарят трябва да носи медицинска престилка).

6.14. Спортисти с рани, симптоми на кожни заболявания, неизправности или наранявания на опорно-двигателния апарат нямат право да участват в процедурата по претегляне.

6.15. Състезателите се претеглят в специална стая полуголи по спортно бельо: мъже по бельо, а жени по сутиени и бельо.

6.16. Не е разрешено претегляне без дрехи.

6.17. При претеглянето състезателите трябва да представят паспорта на страната, която представляват.

6.18. Теглото на състезателя трябва да бъде в рамките на дадената тегловна категория (например, категорията до 88 кг варира от 79,1 до 88,0 кг).

Записват се само тегла до десети (една цифра след десетичната запетая).

6.19. Членовете на съдийския екип по време на процедурата по претегляне записват точното тегло на състезателя в протокола (виж Приложение 5).

6.20. Ако теглото на спортист не съответства на тегловата категория, членът на съдийския екип записва точното му тегло, пише не е приложимо NA (не е приложимо), и след това спортистът поставя своя подпис до тази информация.

6.21. Старши съдията по време на претеглянето поставя ABS (отсъстващ) до фамилните имена на спортистите, които не са се явили, и го подписва.

6.22. Резултатите от претеглянето се подписват от всички членове на съдийския екип.

Член 7. Отговорности и права

7.1. Състезателят е длъжен:

а) да познава и стриктно да спазва Правилата и Регламента за състезанието;

б) да се подчинява на изискванията на съдиите;

в) да излезе на тепиха незабавно, когато бъде повикан от длъжностните лица на състезанието;

г) да информира незабавно длъжностните лица на състезанието, в случай че е невъзможно поради някаква причина да се продължи състезанието;

- д) да се ръкува (с две ръце) с противника преди и след схватката;
- е) да бъде коректен по отношение на всички състезатели, съдии, лица, които водят и обслужват състезанията, и зрителите;
- ж) да се състезават с късо изрязани нокти;
- з) да връзват стегнато дълга коса на плитка или опашка, не по-дълга от 20см;
- и) да носят униформа за САМБО в съответствие с Правилата (Член 8);
- й) да имат медицинско разрешение за състезанията;
- к) да имат спортна застраховка за поне 10 000 щатски долара;
- л) да притежават лиценз на FIAS с платен членски внос за текущата година;
- м) да участват в церемонията по награждаване.

7.2. Състезател има право:

- а) да обжалва пред съдиите чрез представител на отбора; да обжалва директно пред главния съдия по време на индивидуалните състезания (при отсъствие на представител);
- б) да извърши проверка на теглото на официалния кантар един час преди началото на претеглянето;
- в) да получи необходимата информация своевременно: хода на състезанията, програмата, промените в програмата, информация за следващата среща, резултатите от схватките и др.;
- г) да използва 2 минути по време на схватката, за да потърси медицинска помощ;
- д) да даде сигнал с глас или жестове, ако съдиите не забележат забранена хватка от противника;
- е) да обжалва пред съдия с искане за спиране на схватката (само ако е необходимо да се потърси медицинска помощ или да се коригира униформата)

Член 8. Правила за униформата

8.1. На всички официални състезания на FIAS е разрешено използването само на сертифицирана униформа с знак за съответствие (патент) на FIAS.

8.2. Униформа на състезателите: куртка, самбовки и самбо шорти.

Жените участнички трябва да носят бяла тениска (тениска с изображения и надписи, както и мръсни, скъсани тениски и тениски с разтегната яка не са разрешени!).

8.3. Куртка в червен и син цвят със специална кройка, а коланът трябва да е изработен от памучен плат. Не се допуска куртка, която се отклоняват от стандарта (замърсена, скъсана, избледняла).

8.4. Ръкавът на куртката трябва да покрива ръката до китката, ширината на ръкава трябва да бъде свободно пространство не по-малко от 10 см между ръкава и ръкава по цялата му дължина.

8.5. Коланът трябва да е разположен по линията на талията на спортиста, където се прокарва през специални прорези, два пъти и плътно обхваща тялото и се завързва отпред с възел, закрепвайки двата му края заедно.

8.6. Обиколките на куртката трябва да са на 25–30 см по-ниско от линията на талията, като дължината на краищата на завързания колан не трябва да надвишава дължината на полата на куртката.

8.7. На куртката трябва да се постави номер на гърба в съответствие със спецификационния лист на FIAS за производство на номера на гърба.

8.8. Самбовките в червени, сини или комбинирани (червено-сини) цветове са изработени от меки материали.

8.9. Шортите за самбо трябва да бъдат изработени от червен и син трикотаж (цветът е едноцветен, без допълнителни апликации).

8.10. Горната част на шортите трябва да стига до линията на колана, а долната част трябва да покрива горната половина на бедрото.

8.11. Забранено е носенето на твърди предмети по време на схватка.

8.12. Разрешено е използването на бинтове и ленти за защита на ставите (бинтовете и лентите на колянната става трябва да бъдат покрити с бинт или еластична наколенка в цвета на униформата (червена или синя)); в този случай наколенката не трябва да покрива повече от 1/3 от бедрото и повече от 1/3 от подбедрицата спрямо колянната става.

8.13. Забранено е носенето на дрехи (бикини, чорапи, ръкави на тениски за жени), които стърчат над краищата на униформата.

8.14. Състезателите присъстват на откриващите и закриващите паради и церемонията по награждаване в червените си самбо униформи.

Член 9. Представители на отборите и треньори

9.1. Представителят (ръководителят) на отбора е посредникът между длъжностните лица на състезанието и състезателите, осигурени от

съответната национална федерация. 9.2. Представителят е отговорен за дисциплината на членовете на отбора и осигурява навременното им явяване на състезания.

9.3. Представителят участва в жребия и присъства на срещата на представителите.

9.4. Представителят има право да подаде протест в съответствие с член 36.

9.5. На представителя е забранено да се намира в състезателната зона.

9.6. На представителя на отбора и треньора е забранено да прекъсват работата на съдиите и лицата, провеждащи състезанията.

9.7. Представителят не може едновременно да бъде съдия на едно и също състезание.

9.8. Ако отборът няма представител, тези функции се изпълняват от треньора на отбора.

9.9. Треньорът трябва да има лиценз на FIAS с платена членска такса за текущата година.

9.10. По време на състезанието треньорът трябва да носи анцуг.

9.11. Само на треньора може да бъде разрешено да секундира схватката.

9.12. По време на схватка треньорът трябва да се намира в специално обозначената зона близо до тепиха, без да я напуска по време на схватката и без да нарушава работата на съдиите.

9.13. На треньорите и представителите е забранено да носят шапки за глава в спортната зала, на техническата среща и по време на други събития.

9.14. По време на схватката треньорът може да привлече вниманието на съдиите към оценката на техническите действия, като вдигне ръка, оставайки седнал.

9.15. За нарушаване на Правилата треньорът може да бъде дисквалифициран.

9.16. След дисквалификацията, треньорът трябва да напусне състезателната зона до края на събитието.

ЧАСТ III. СЛУЖИТЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО И ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ

Член 10. Служители на състезанието

10.1. Служителите на състезанието се одобряват от председателя на Техническата комисия на FIAS.

10.2. Служителите на състезанието се представляват от:

- ръководство — главен съдия, заместници на главния съдия, главен секретар и заместник-главен секретар;
- съдии (арбитри и странични съдии).

10.3. Съдийството на схватката се провежда от неутрален съдийски екип, представляващ три различни държави, съставен от съдия и двама странични съдии.

10.4. Всеки от тримата съдии оценява действията на състезателите независимо и при разглеждане на протести и спорни моменти обосновава действията си със съответните членове от Правилата.

10.5. Съдията трябва да има съдийска униформа, лицензирана от FIAS, и свирка.

10.6. Униформата (костюмът) на съдията се състои от бяла риза с двуцветни ръкави (червен десен ръкав и син ляв), бели панталони, чорапи и спортни обувки.

10.7. Съдиите могат да използват само бели колани за панталони.

10.8. Забранено е носенето на часовник, гривна, акредитационна карта и други предмети, прикрепени към колана.

10.9. В случай че съдията има видим белег или татуировка на ръката си, той може да го покрие със специален компресионен (плътно прилепнал) ръкав в телесен цвят.

10.10. При определени обстоятелства Изпълнителният комитет на FIAS може да промени цвета на униформата на съдиите.

10.11. Националната федерация по самбо, домакин на състезанията, осигурява помощен персонал: съдии за контрол на униформите, времеизмервачи, технически секретари, говорители, оператори на видеозаписи, лекари, администратор и др. (приблизителна оценка за необходимия брой съдии и помощен персонал е дадена в Приложение 6).

Член 11. Главен съдия

11.1. Главният съдия ръководи състезанията и е отговорен за тяхното провеждане в съответствие с настоящите Правила и регламенти пред FIAS.

11.2. Главният съдия е длъжен:

- а) да провери готовността на мястото за провеждане на състезанията, оборудването и инвентара, съответствието им с изискванията на настоящите Правила;
- б) да назначи съдии за претеглянето;
- в) да организира тегленето на участниците;
- г) да одобри графика на състезанията;
- д) да разпредели своите заместници и съдии по всеки тепих;
- е) да проведе среща на длъжностните лица на състезанието;
- ж) да вземе решение за дисквалификация на спортист;
- з) да одобри разделянето по двойки за финалите и да назначи съдийски екипи за провеждането им;
- и) да вземе своевременно решение по протести от представители на отборите в съответствие с чл. 36; й) да предоставя на FIAS отчет за работата на всеки член на длъжностните лица на състезанието (Приложение 7), въз основа на одобрени критерии (Приложение 8, 8.1).

11.3. Главният съдия има право:

- а) да направи почивка или да спре състезанията при обстоятелства, възпрепятстващи нормалното провеждане на състезанието;
- б) да прекъсне схватката, ако е необходимо, за да обсъди спорен момент, междувременно самият Главен съдия не участва в това обсъждане;
- в) да измени Програмата и графика на състезанията в случай на крайна необходимост;
- г) да промени функциите на съдиите по време на състезанията;
- д) да оттегли съдии за груби грешки или такива, които не изпълняват задълженията си, като отбележи това в доклада и информира председателя на Техническата комисия на FIAS;
- е) да обяви предупреждение (или да се оттегли от изпълнение на задълженията си) на представители или треньори, които нарушават настоящите Правила;

ж) да промени последователността или реда на схватките, ако е необходимо.

11.4. Главният съдия няма право:

а) да оттегля или заменя съдии по време на схватка;

б) да отменя решението на съдийското трима;

в) да кара съдията да промени собственото си решение или да налага решението си на тримата съдии.

11.5. Задължение на съдиите, състезателите, представителите на отборите, треньорите и др. е да следват указанията на главния съдия.

11.6. По указание на главния съдия, техните функции по време на състезанията могат да се изпълняват от техния заместник.

Член 12. Заместник-главен съдия

12.1. Заместник-главният съдия ръководи работата на съдийската бригада.

12.2. Заместник-главният съдия седи на специална маса, като наблюдава тепиха и работата на съдийската бригада.

12.3. Масата на заместник-главния съдия трябва да има монитор за гледане на видеозаписи.

12.4. Заместник-главният съдия:

а) назначава съдийските екипи за срещите в рамките на контролирания тепих и наблюдава тяхната работа;

б) има право да отложи обявяването на оценката на технически ход или резултата от схватката (но не след края на схватката) за допълнително обсъждане и да вземе окончателно решение, ако тримата съдии имат различни становища, както и ако Заместник-главният съдия не е съгласен с тяхното решение;

в) инициира прекъсване на срещата за преглед на видеоповторения, когато е необходимо;

г) се обръща към Главния съдия за допълнително обсъждане на спорен момент и за вземане на окончателно решение;

д) прекъсва схватката по искане на Главния съдия;

е) решава дали е необходимо да се издаде четвърто предупреждение;

ж) взема решение за оттегляне на спортист от схватката;

з) се обръща към Главния съдия за дисквалификация на спортист;

и) дава оценка на работата, извършена от всеки съдия на тепиха, под наблюдението на Заместника и съвместно с Главния съдия.

Съдията ги оценява по 7-степенна скала (Приложение 8);

й) може да препоръча на Главния съдия да отстрани съдии, които допускат груби грешки или не са в състояние да изпълняват възложените им задължения;

к) определя дали е необходимо да се разгледа искане на треньор (член 9, параграф 12);

л) може да изпълнява функциите на Главния съдия от негово име.

12.5. Ако Заместник-главният съдия не изпълнява възложените му задължения или не е в състояние да ги изпълнява по обективни причини, едно от длъжностните лица на състезанието се назначава на вакантната позиция на Заместник-главния съдия по решение на Главния съдия.

Член 13. Главен секретар и Заместник-главен секретар

13.1. Главният секретар ръководи работата на секретариата на състезанието:

а) член на Регистрационната комисия;

б) провежда жребия;

в) подготвя програмата и графика на състезанието;

г) поддържа доклади от състезанието;

е) определя процедурата за участие на спортисти в турнири по кръгова система;

ж) наблюдава подготовката на доклади от срещите;

з) подготвя инструкции и решения на Главния съдия;

и) предоставя на Главния съдия резултатите от състезанието за одобрение и необходимите данни за окончателния доклад;

й) предоставя информация на представители, коментатори и журналисти с разрешение на Главния съдия;

к) организира и ръководи секретариатната дейност по провеждането на състезания.

13.2. Заместник-главният секретар подпомага Главния секретар по време на състезанието и, ако е необходимо, може да изпълнява функциите на Главния секретар.

Член 14. Съдия

14.1. Докато е на тепиха и използва средствата за съдийска сигнализация (свирка, жестове и гласови команди – виж Приложение 9), Съдията оценява техниките и действията на спортистите и ръководи схватката в стриктно съответствие с Правилата.

14.2. Съдията:

- а) участва в представянето на състезателите;
- б) дава свирка за започване на схватката и я възобновява след почивките;
- в) прекъсва схватката:
 - ако състезателите заемат позиция „извън тепиха“;
 - ако не са достатъчно активни и не показват реални опити да прилагат технически действия в партер;
 - ако един от състезателите се нуждае от медицинска помощ; в този случай
съдията демонстрира жеста „Обадете се на лекар“;
 - ако е необходимо да се коригира униформата на състезател;
 - ако състезател приложи забранена хватка (с изключение на случая, предвиден в член 14, параграф 3 от настоящите Правила);
 - по искане на страничния съдия, ако съдията счита за уместно да го направи в дадения момент;
 - по искане на състезателя, ако съдията счита за уместно в дадения момент;
 - ако се нуждае от консултация в случаите, непредвидени в Правилата;
- г) преждевременно спира схватката:
 - по сигнал за предаване на състезателя, който е в партер;
 - в случай че един от състезателите спечели с „чисто хвърляне“;
 - ако един от състезателите спечели с разлика от 8 точки (явно предимство);
 - ако е взето решение за оттегляне или дисквалификация на състезател от схватката;
- д) да даде свирката със сигнал на таблото (гонг) за край на схватката;

е) да участва във вземането на решения относно необходимостта от издаване на четвърто предупреждение на състезател(и), получил(и) трето предупреждение;

ж) да хване ръцете на двамата състезатели при обявяване на резултата и да вдигне ръката на победителя.

14.3. Ако защитникът наруши Правилата в партер, съдията, без да прекъсва схватката, обявява спиране на нарушението, като потупва състезателя по която и да е част от тялото му, и дава предупреждение съгласно членове 32–34 от настоящите Правила.

14.4. Ако нападателят наруши Правилата в партер, съдията прекъсва схватката и я възобновява в стоеж, като дава предупреждение съгласно членове 32–34 от настоящите Правила.

14.5. Веднага щом един от състезателите бъде хванат за задържане, съдията трябва да демонстрира съответния жест, започвайки обратно броене за задържане. При това арбитърът трябва да се увери, че мнението му се подкрепя от поне един друг съдия от съдийската тройка.

14.6. След изтичане на времето за задържане, съдията показва оценка на изпълненото задържане. В случай че:

а) ако по време на задържането защитникът заеме позиция на гърди, корем или седалище, когато ъгълът между гърба му на линията на лопатките и равнината на тепиха е повече от 90 градуса, или той ще избута тялото на противника от своето, или и двамата се окажат в позиция „Извън тепиха“, съдията спира отброяването на времето за задържане, като показва съответния жест.

б) ако атакуващият премине към болезнена техника (ключ) по време на задържането, съдията спира отброяването на времето за задържане, като показва съответния жест, и след това започва да отброява времето за болезнена хватка.

в) ако защитникът започне да изпълнява болезнена техника (ключ) по време на задържането, съдията започва обратното броене на времето за задържане за единия атлет и обратното броене на времето за болезнена техника (ключ) за друг атлет, като показва съответните жестове; Освен това, след края на времето за задържане, схватката не се прекъсва и времето за болезнена техника (ключ) продължава.

г) ако атлетът(ите) започне(ат) обилно кървене (кървене от носа в резултат на дисекция) по време на задържането, съдията спира схватката, като отброи цялото задържане, повика лекаря и след като

медицинската помощ бъде оказана, възобновява схватката в изправено положение.

14.7. Веднага щом един от атлетите започне да изпълнява болезнена техника (ключ), съдията започва да отброява времето за болезнена техника (ключ), като показва съответния жест. При това арбитърът трябва да се увери, че мнението му се подкрепя от поне един друг съдия от съдийската тройка. Дава се една (1) минута за изпълнение на болезнена техника (ключ).

14.8. След като времето за изпълнение на болезнена техника (ключ) изтече, съдията трябва да прекъсне схватката със свирката си и да я възобнови в изправено положение.

14.9. Отново се дава една (1) минута за следващата болезнена техника (ключ), започната от един от атлетите. В случай че:

а) ако нападателят, докато изпълнява болезнена техника (ключ), премине към задържане или друго техническо действие в партерно положение или ако защитникът излезе от болезнена техника (ключ) и контраатакува, отброяването на времето за болезнена техника (ключ) спира, но схватката не се прекъсва.

б) ако и двамата състезатели изпълнят болезнена техника (ключ) едновременно, тогава съдията трябва да започне да отброява времето за болезнена техника (ключ) и за двамата състезатели едновременно, като покаже съответния жест, и времето за болезнена техника (ключ) изтича едновременно и за двамата състезатели.

в) ако по време на болезнена техника (ключ) защитникът премине в болезнена техника (ключ), съдията първо трябва да отвори обратното броене на болезнена техника (ключ) за единия атлет, а след това – обратното броене на болезнена техника (ключ) за втория атлет; и обратното броене на времето за болезнена техника (ключ) за и двамата атлети започва от болезнена техника (ключ), инициирана от първия атлет.

г) ако по време на болезнена техника (ключ) защитникът хване на задържане противника, съдията, без да прекъсва обратното броене на болезнена техника (ключ), инициира обратно броене на времето за задържане с подходящ жест; и след като времето за болезнена техника (ключ) изтече, съдията отменя обратното броене на болезнена техника (ключ) с подходящ жест и продължава да отброява времето за задържане.

д) ако атлетът(ите) започне(ат) обилно кървене (кървене от носа в резултат на дисекция) по време на болезнена техника (ключ), съдията прекъсва обратното броене на болезнена техника (ключ), повика лекар и след като бъде оказана медицинска помощ, възобновява схватката в изправено положение.

14.10. Ако по време на болезнена техника (ключ) нападателят не направи реални опити да завърши болезнена техника (ключ), съдията **може** да прекъсне схватката със своята свирка и да я възобнови в изправено положение в центъра на тепиха.

14.11. Ако по време на схватката няма оценени технически действия или състезателите имат равен брой едновременно получени предупреждения, срещата се прекъсва на полувремето **и с решение на мнозинството от съдийската тройка се определя активният състезател чрез съответния жест (Приложение 9, Фигура 27).**

14.12. Ако по време на схватката ситуацията не се е променила, **за победител се счита състезателят, получил „активност“.**

14.13. Ако болезнена техника (ключ) се случи по средата на схватката, тогава активният състезател се определя в края на обратното броене на болезнена техника (ключ).

14.14. Ако по средата на схватката е регистрирана хватка, която не е дала предимство (противникът се е измъкнал от нея), тогава определянето на активния състезател се случва след приключване на атаката.

Член 15. Страничен съдия

15.1. Заедно със съдията, схватката се обслужва от двама странични съдии.

15.2. Страничният съдия на масата е разположен на съдийската маса по време на схватката **като част от съдийската колегия.**

15.3. Страничният съдия трябва да бъде разположен близо до платформата (близо до тепиха при липса на платформа) от противоположната страна на постелката на страничния съдия на масата.

15.4. По време на схватката, страничният съдия не трябва да напуска позицията си, освен в случаите, когато придружава състезател и по покана на заместник-главния съдия.

15.5. Страничният съдия:

а) оценява действията на състезателите и ситуациите, като показва установените жестове (виж Приложение 9);

б) участва във вземането на решения относно необходимостта от даване на четвърто предупреждение на състезателя(ите), получил(и) трето предупреждение.

в) във всички случаи, когато страничният съдия счете за необходимо да прекъсне схватката, той или тя става, привличайки вниманието на съдията, и посочва на съдията специфичните аспекти на схватката.

г) на масата контролира работата на техническия секретар, оператора на електронното табло за резултати и времеизмервача.

Член 16. Технически секретар

16.1. Техническият секретар седи на съдийската маса и води лист с резултати (виж Приложение 10) през цялата схватка. След приключване на схватката, секретарят преброява броя точки и времето на схватката и предава листа с резултати на секретаря на състезанието.

16.2. Листът с резултати се попълва, както следва:

а) оценяването на техниките в последователността, в която са изпълнени от атлетите, се записва в листа с резултати, използвайки числата 1, 2, 4;

б) резултатите от задържанията се отбелязват с кръг;

в) оценяването на техниките, приложени по време на схватка, се записва по такъв начин, че да е възможно да се определи коя от точките е последната (например, оценяването на всяко техническо действие, с изключение на последното, се отбелязва със знак „+“ (плюс));

г) схватка, завършена преждевременно, се записва с „X“, снабден с времеви печат, а ако схватката е завършила преждевременно поради дисквалификация на атлет, тя се записва със знак; „X/D“

д) точките за предупреждения се броят в полза на противника и се записват в квадратче (1^{-во} предупреждение — , 2^{-ро} предупреждение — , 3^{-то} предупреждение —), ако е обявено 4-то предупреждение, тогава в квадратчето се поставя X ().

е) определянето на „активния“ състезател от страна на съдиите се отбелязва в протокола с буквата „А“.

16.3. Схватката приключва предсрочно в случай на:

а) пълна победа;

б) оттегляне на състезателя(ите) от схватката за повторно нарушение на Правилата или по решение на лекар;

в) елиминиране на състезателя(ите) от състезанието (дисквалификация);

г) неявяване на състезателя(ите) за схватка.

16.4. Ако схватката приключи предсрочно, действителното ѝ време се фиксира в протокола.

16.5. В случай на оттегляне на състезател от лекар, действителното време се фиксира в протокола, а отдолу (последващата част) се посочва 2' – времето за оказване на медицинска помощ.

16.6. При определяне на резултата от схватката, общият сбор от техническите точки и точките, отсъдени от предупрежденията на противника, отбелязани за всеки от състезателите, се записва в съответните колони на протокола, като името на победителя се огражда в кръг.

16.7. Забранено е да се правят други записи в протокола.

16.8. В случай на провеждане на отборно състезание, техническият секретар води запис на отборните състезания (виж Приложение 11).

Член 17. Оператор на електронно табло за резултати

17.1. Операторът седи на съдийската маса и показва следната информация за схватката на електронното табло за резултати:

- теглова категория, дисциплина, възраст, пол;
- информация за състезателите (пълно име, държава);
- действителното време на схватката;
- отчитане на техническите действия по време на схватката, след като тримата съдии вземат решение;
- броя на издадените предупреждения;
- електронния хронометър, използван за обратно броене на задържане или болезнена хватка;
- общото време, прекарано от състезателя с лекаря;
- закъснение на състезателя след първото повикване на тепиха;
- името на победителя;
- отчитане на срещите в отборни състезания.

Член 18. Времеизмервач

18.1. Времеизмервачът седи на съдийската маса и дублира следните функции на оператора на таблото за измерване на резултатите в случай на неизправност на системата:

- записва продължителността на схватката, задържанията, болезнените хватки и предоставянето на медицинска помощ;
- записва закъснението на състезателя след първото повикване на тепиха, използвайки хронометър;
- дава сигнал за край на схватката, като удря гонг при липса на електронна система;
- поддържа ръчно управлявано табло за измерване на резултатите.

18.2. По време на почивките в схватката, времеизмервачът спира хронометъра по сигнал на съдията и го пуска отново по сигнал на съдията, за да запише действителното време на схватката.

18.3. Ако схватката е прекъсната поради контузия на състезател, времеизмервачът спира основния хронометър и пуска допълнителен хронометър по сигнал на съдията, за да запише времето, прекарано в предоставяне на медицинска помощ.

18.4. Веднага щом съдията започне времето за задържане по време на схватка, времеизмервачът трябва да пусне допълнителен хронометър, за да запише времето на задържането.

18.5. Веднага щом съдията започне времето за болезнена хватка по време на схватка, времеизмервачът трябва да пусне допълнителен хронометър, за да запише времето на болезнената хватка.

Член 19. Коментатор

19.1. Коментаторът обявява програмата и процедурата на състезанието, представя състезателите от всяка схватка и обявява резултатите от всяка схватка.

19.2. Състезателите се представят по следния начин:

- последователността на представяне е: състезателят, носещ червена униформа – пълното име на състезателя
- държава – състезателят, носещ синя униформа – пълното име на състезателя – държава.

Пример: „Спортистът в червено – Иван Иванов, България.

Спортистът в синьо – Петър Петров, Русия“.

19.3. Резултатът се обявява, както следва:

- последователността на представяне е: тепиха, на който се е провела схватката – пълното име на победителя – държава.

Пример: „На тепиха А победителят е Иван Иванов, България“.

19.4. Коментаторът обявява информацията на английски език и на езика на страната, в която се провежда състезанието.

Член 20. Съдия по контрол на униформите

20.1. Съдията по контрол на униформите:

- а) информира състезателите за времето за излизане на тепиха;
- б) намира състезатели за следващата среща в съответствие с протокола;
- в) идентифицира състезателя в съответствие с неговата акредитация;

г) проверява съответствието на униформите на състезателите;

- проверява лиценза за съответствие върху униформата на състезателя;
- проверява състоянието на униформата на състезателя (цвят, липса на повреди);
- проверява гръбния надпис на състезателя и неговото състояние (съответствие с изискванията на FIAS, повреди, груби елементи);
- проверява дължината на ръкава и ширината му по цялата му дължина (затова състезателят разтваря изправените си ръце настрани и след това ги изнася пред себе си), като поставя специален инструмент последователно във всеки ръкав;
- проверява стегнатостта на закрепването на колана и линията на неговото местоположение, както и дължината на краищата му;
- проверява дължината на предната и задната част на куртката; — проверете цвета, състоянието, дължината и ширината на шортите;
- проверява цвета, състоянието, стегнатостта на връзките на самбовките;
- проверява цвета и състоянието на тениската за жени;
- ако има наколенка, проверява цвета, **размера** и състоянието ѝ (повреди, груби или твърди елементи).

д) проверява униформите на треньорите, които ще придружават състезателите (наличие на анцуг и спортни обувки; липса на шапка и връхни дрехи).

Член 21. Лекар на състезанието

21.1. Лекарят на състезанието е член на помощния персонал и работи на състезанията в съответствие с Правилата.

21.2. Лекарят на състезанието:

- а) взема решение за допускане на състезателите до процедурата по претегляне;
- б) присъства на претеглянето и провежда външен преглед на състезателите;
- в) следи за спазването на санитарно-хигиенните изисквания на местата за провеждане на състезанието;
- г) наблюдава състезателите по време на състезателния процес;
- д) предоставя медицинска помощ на спортистите директно на тепиха по искане на съдията;

е) дава становища дали спортистите могат да продължат схватката или състезанието, както и да участват в церемонията по награждаване, незабавно информират главния съдия за провеждането на състезанието и представят съответния сертификат в секретариата.

21.3. На спортист се предоставят общо не повече от 2 минути за предоставяне на медицинска помощ по време на схватка.

21.4. Медицинска помощ се предоставя директно на тепиха (ръба на тепиха).

21.5. По време на схватка медицинска помощ се предоставя само в случай на наранявания (дисекция, ожулване) на откритите части на тялото, както и в случай на наранявания на пръстите.

21.6. При предоставяне на медицинска помощ не се допуска нарушаване на униформата.

Член 22. Администратор на състезанието

22.1. Администраторът на състезанието е отговорен за навременната подготовка и декориране на местата за провеждане на състезанието, безопасността, настаняването и услугите за състезателите и зрителите, инсталирането на озвучителна система на мястото на провеждане, поддържането на реда по време на състезанието, както и за осигуряването на всички необходими мерки, предприети съгласно инструкциите на представителя на FIAS.

22.2. Администраторът на състезанието е отговорен за подготовката и използваемостта на специалното оборудване и инструменти, необходими за провеждане на състезанието, в съответствие с членове 36 и 37.

ЧАСТ IV. ПРАВИЛА ЗА СЪДИЙСТВО

Член 23. Съдържание на борбата

В САМБО (Спорт САМБО) на спортистите е разрешено да използват атакуващи и защитни действия в определени позиции: хвърляния, задържания, болезнени хватки и защитни контраатаки.

A. ПОЗИЦИИ НА СЪСТЕЗАТЕЛИТЕ

1. Стоене – позиция, при която състезателят докосва тепиха само с краката (стои на краката си).
2. Земя – позиция, при която състезателят докосва тепиха, с която и да е част от тялото си, освен с краката си **или се подпира на противник, който е в позиция на земята.**
 - а) по гръб – позиция, при която спортистът докосва тепиха с двете си лопатки (или бързо се претъркулва по гърба си, без да спира);
— претъркулване – падане на спортист с последователно и непрекъснато докосване на тепиха с части от тялото в резултат на въртящото действие на противника без фиксиране (без визуална пауза) в една от позициите „земя“: настрани, на корем или гърди, на седалище или рамо;
 - б) позиция „мост“, при която гърбовете им са опрени на тепиха и я докосват само с краката и главата си;
 - в) настрани — позиция, при която спортистът докосва тепиха със страната на тялото си (или с рамо, притиснато към тялото), като гърбът му на нивото на раменете сключва ъгъл до 90 градуса спрямо тепиха;
 - г) позиция „полумост“, когато спортистите са с гръб към тепиха и го докосват с глава и единия си крак (или раменете и стъпалата си);
 - д) на гърдите и корема — позиция, при която спортистите докосват тепиха с гърдите или корема си, а гърбовете им на нивото на раменете сключват тъп ъгъл спрямо тепиха;
 - е) на седалището или кръста — позиция, при която спортистите докосват тепиха с едното (двете) седалищни мускули или кръста;
 - ж) на рамото — позиция, при която спортистите докосват тепиха с раменната си става.
3. Борба в изправено положение — спортистите се борят в изправено положение.
4. Борба в партер – спортистите се бият в партер.

Б. ХВЪРЛЯНЕ

1. Хвърлянето се счита за техническо действие от спортист, което води до загуба на равновесие от страна на противника, падане върху тепиха и докосването му, с която и да е част от тялото, с изключение на краката, т.е. в една от позициите на земята.
2. За неуспешно хвърляне, изпълнено от атакуващия с последващо падане, по време, на което самият той пада върху седалището, гърдите, корема, кръста, настрани или гърба, точки за противника не се отбелязват, ако той не контраатакува.
3. Контрахвърлянето е активно противодействие на противника, когато противникът поема инициативата, спирайки атаката на атакуващия и/или променяйки посоката на падането на атакуващия.
4. Ако противникът по време на контраатаката си не успее да промени характера и посоката на падането на атакуващия и самият той падне в посоката на хвърлянето си, тогава хвърлянето на атакуващия се счита за завършено.
5. Оценяват се само хвърляния, направени от състезател от изправено положение преди хвърлянето (преди противникът да започне да пада), докато противникът може да е в позиция на земята.
6. Хвърлянето се счита за изпълнено без падане, ако атакуващия остане в изправено положение по време на хвърлянето (от началото до края на хвърлянето).
7. Хвърлянето се счита за изпълнено с падане, ако атакуващия се премести в позиция на земята по време на хвърлянето или се опира на легнал противник, за да поддържа равновесие (с ръка или крак).
8. Оценката на техническите действия от състезател в изправено положение, който напълно повдига противник в позиция на земята от тепиха и го завърта по надлъжна, напречна или сагитална ос (или комбинирано завъртане), се оценява по подобен начин на техническите действия, направени от изправено положение.
9. Оценката на техническите действия на спортист в стойка, който атакува противник в партер, се извършва на половината от оценката на техническите действия, изпълнени от стоеж (хвърлянията се отчитат, при условие че противникът се намира в положение с опора върху части от тялото, които не носят точки (например: коляно, колене, колене и ръце, глава и т.н.).
10. Преобръщания в партерно положение не се оценяват.
11. Преобръщането е тактическо действие (обръщане, въртене) в легнало положение по корем, насочено към създаване на условия за успешно изпълнение на болезнена техника (ключ) или задържане.

В. БОЛЕЗНЕНА ТЕХНИКА (КЛЮЧ)

1. Болезнена техника (ключ) включва заключване на ръцете или краката на противника (с ръцете или краката на атакуващия) в позиция на земя, за да се изпълнят следните действия: огъване (лост), завъртане на става (възел) или стискане на сухожилията или мускулите (щипане), като по този начин се принуждава противникът да се предаде.

2. Началото на болезнена техника (ключ) се счита за момента в схватката, когато атакуващият хваща един от крайниците на противника, за да му причини болка.

3. За болезнена техника (ключ) се отпуска една (1) минута.

4. Разрешено е да се започват болезнена техника (ключ) по време на схватки само, когато противникът е в позиция на земя, докато атакуващият може да е в изправено положение.

5. Болезнена техника (ключ) за крака трябва да се прекрати веднага щом противникът заеме изправено положение.

6. Болезнена техника (ключ) на ръката трябва да се прекрати веднага щом и двамата състезатели са в изправена позиция (пълно отделяне на противника от тепиха).

За кадети (14–16 години) е необходимо тялото на противника да се повдигне от тепиха.

7. Ако в края на схватката е определена болезнена техника (ключ), нейното изпълнение трябва да бъде спряно едновременно със сигнала (гонг) за края на схватката.

8. Болезнена техника (ключ) се отчита като пълна победа, ако противникът подаде сигнал за предаване по време на нея.

а) сигналът за предаване е даден със силен глас и/или чрез многократно пляскане по тепиха, тялото на противникът или тялото на заключващия с ръка или крак;

б) всяко възклицание от състезателя, хванат под болезнената хватка, се счита за сигнал за „предаване“ (с изключение на случая, предвиден в член 7, параграф 2д).

9. Прекъсване на схватката, поискано от противника, хванат под болезнената хватка, се счита за сигнал за „предаване“, освен ако не е причинено от нарушение на Правилата от страна на атакуващия.

Г. ЗАДЪРЖАНИЯ

1. Задържането е техника, чрез която спортист принуждава противник да лежи с гръб към тепиха за определен период от време и се притиска отгоре със

собствения си торс към торса на противника (или към ръцете на противника, държани близо до тялото).

а) торс означава анатомично централната част на тялото, която не включва глава, шия и крайници (включително седалището).

2. Обратното броене на задържането започва от момента, в който атакуващият притисне торса си към торса на противника (или притисне ръцете на противника към торса) и го задържи в позиция върху лопатките му/й (и двете лопатки трябва да докосват повърхността на тепиха директно или чрез ръцете (ръка) или краката (крак) на нападателя).

3. Дават се двадесет (20) секунди за прилагане на задържане;

4. Задържането приключва:

а) ако противникът се премести в позиция на гърдите, корема или седалището си (но не и на кръста), при която ъгълът между гърба при задържаните лопатки и повърхността на тепиха е повече от 90 градуса;

б) ако противникът отблъсне атакуващия;

в) ако атакуващия премине към болезнено хватка;

г) ако по време на задържането състезателите се окажат в позиция „извън тепиха“.

д) когато времето за схватката е приключило.

5. Задържане се отчита като пълна победа, ако състезателят, който е задържан, подаде сигнал за предаване.

6. Прекъсване на схватката, поискано от състезателя, извършено под задържането, се счита за сигнал за „предаване“, освен ако не е причинено от нарушение на Правилата от страна на атакуващия.

7. Задържанията се оценяват като 4 точки (20 секунди) и 2 точки (10-19 секунди).

8. Задържанията, изпълнени по време на една схватка, не могат да бъдат оценени с повече от 4 точки общо.

9. По време на една схватка не могат да бъдат изпълнени повече от две оценени задържания, ако първото задържане не е било завършено (резултат от 2 точки); и второто задържане е било оценено като 4 точки, резултатът за първото се анулира (задрасква се в листа с резултати).

Член 24. Начало и край на схватката

24.1. Състезателите се извикват да излязат на тепиха за схватката.

24.2. Преди началото на схватката, състезателят, който е бил повикан първи (червена униформа), заема мястото си в червения ъгъл на тепиха, а опонентът му (синя униформа) получава синия ъгъл. След представянето, с жест на

съдията, те отиват до средата на тепиха и се ръкуват (с две ръце). След това правят крачка назад и започват схватката със свирка на съдията.

24.3. Схватката приключва с времето на таблото (то трябва да бъде синхронизирано със звуковия сигнал), а в случай на неизправност на таблото, с ръчен хронометър.

24.4. Техническите действия и нарушенията, извършени преди края на времето на таблото, се оценяват, а в случай на неизправност на таблото, с ръчен хронометър, докато резултатът за хвърлянето или нарушението (включително жест за нарушение) може да бъде показан след края на схватката.

24.5. Техническите действия, извършени след свирката, не се оценяват.

24.6. За да обяви резултатите, съдията **кани** състезателите в средата на тепиха, хваща китките на двамата състезатели, след което повдига ръката на победителя; след това състезателите се ръкуват (с две ръце) и напускат тепиха.

Член 25. Ход и продължителност на схватката

25.1. Продължителността на срещите (предварителни срещи, **репешажните срещи** и срещи за медали) е, както следва:

- за възрастни и юноши (мъже и жени) – 5 минути;
- за младежи и кадети (момчета и момичета) – 4 минути;
- за ветерани: мъже и жени – 4 минути, мъже и жени над 65 години – 3 минути.

25.2. Времето на схватката започва да се отброява от първия съдийски сигнал на съдията. Времето на почивките не се включва в действително време на схватката.

Член 26. Почивка между срещите

26.1. Почивката между срещите трябва да бъде най-малко 10 минути за възрастни и юноши и най-малко 15 минути за младежи, кадети и ветерани.

Член 27. Резултати и оценка на схватката

27.1. Схватката може да завърши с победа на единия от състезателите и поражение на другия състезател, както и с поражение и на двамата състезатели.

27.2. Победа може да бъде присъдена:

- а) предсрочно (пълна победа);
- б) след като пълното време на схватката е приключило.

Член 28. Пълна победа (предварителна победа)

28.1. Пълна победа се присъжда:

- а) за перфектно (тотално) хвърляне — хвърляне без падане на атакуващия, последвано от падане на противника от изправено положение по гръб (или падане в позиция „мост“) или бързо търкаляне по гръб (без спиране);
- б) при сигнал за „предаване“ по време на болезнена техника (ключ) или задържане;
- в) при предимство от 8 или повече точки на един от състезателите (ако по време на схватката един от състезателите спечели 8 (или повече) точки повече от противника;
- г) при оттегляне на противника от схватката;
- д) при оттегляне (дисквалификация) на противника от състезанието.

28.2. В гореспоменатите случаи схватката спира, пълната победа се присъжда на един от състезателите и крайният час на схватката се записва в протокола.

Член 29. Победа в края на схватката с пълно време

29.1. С изтичане на времето на схватката, победата се присъжда на състезателя, който е събрал повече точки.

29.2. Ако състезателите са събрали равен брой точки, победата се присъжда на този, който е натрупал повече точки за технически действия (хвърляния, задържания).

29.3. В случай на равен брой технически точки след края на схватката, победата се присъжда на атлета, който е изпълнил повече висококачествени действия (повече действия, оценени с 4 и 2 точки).

29.4. Ако всички показатели за оценка на действията на двамата състезатели са равни в края на схватката, победата се присъжда на атлета, който е изпълнил последен оценена техника (1, 2, 4 точки).

29.5. Ако в края на схватката нито един от атлетите няма технически точки и броят на предупрежденията не е равен, победата се присъжда на състезателя, който има по-малко предупреждения.

29.6. Ако броят на предупрежденията е равен, състезателят, който е получил предупреждението последен, губи.

29.7. В случай, че състезателите са получили първото предупреждение по различно време, и второто (или третото) предупреждение едновременно, губещият е този, който е получил първото предупреждение последен.

29.8. Ако в края на схватката нито един от атлетите няма технически точки и един от състезателите е получил предупреждение, победата се присъжда на опонента му.

29.9. Ако до края на срещата нито един от състезателите няма технически точки или предупреждения, победата се присъжда на състезателя, получил оценка за „активност“.

Член 30. Оценка на техники

30.1. Техники, прилагани от нападател, които не осигуряват пълна победа, се оценяват с точки.

Оценката на хвърляне зависи от:

- дали хвърлянето е изпълнено от атакуващият със или без падане;
- в каква позиция е бил противникът;
- в коя част на тялото е паднал противникът след хвърлянето.

30.2. *Четири точки* се присъждат за:

- а) за хвърляне без падане, при което противникът е паднал настрани или в позиция „полумост“;
- б) за хвърляне с падане, при което противникът е паднал по гръб или в позиция „мост“;
- в) за хвърляне без падане, при което противникът в позиция на земята е паднал по гръб или в позиция „мост“;
- г) за задържане от 20 секунди.

30.3. *Две точки* се присъждат за:

- а) за хвърляне без падане, при което противникът е паднал на гърдите, корема, седалището, долната част на гърба или рамото;
- б) за хвърляне с падане, при което противникът е паднал настрани или в позиция „полумост“;
- в) за хвърляне с падане, при което противникът в позиция на земята е паднал по гръб или в позиция „мост“;
- г) за хвърляне без падане, при което противникът в позиция на земята е паднал настрани или в позиция „полумост“;
- д) за непълно задържане, продължаващо повече от 10 секунди.

30.4. *Една точка* се присъжда за:

- а) за хвърляне с падане, при което противникът е паднал на гърдите, корема, седалището(ата), кръста или рамото;

б) за хвърляне с падане, при което противникът в позиция на земята е паднал настрани или в позиция „полумост“;

в) за хвърляне без падане, при което противникът в позиция на земята е паднал на гърдите, корема, седалището, кръста или рамото;

г) за второто и третото предупреждение, издадени на противника.

Противникът пада	Противник в изправено положение		Противник в позиция на земята	
	Атакуващият изпълнява хвърляне			
	без падане	с падане	без падане	с падане
на гърба, „мост“	чиста подеба	4 точки	4 точки	2 точки
настрани, „полумост“	4 точки	2 точки	2 точки	1 точка
на гърдите, корема, седалището, долната част на гърба, рамото	2 точки	1 точки	1 точки	няма точки

30.5. По време на схватка техническите действия на спортистите се оценяват с мнозинство от гласовете на съдийското трио.

Член 31. Действия на ръба на тепиха

31.1. По време на схватка спортистите нямат право да излизат извън ръба на тепиха без разрешение на съдията.

31.2. По решение на съдията, спортист може да напусне тепиха, за да смени униформата си по САМБО със задължителния ескорт от страничен съдия.

31.3. Позиция „извън тепиха“ (извън ръба на тепиха) се счита, ако:

а) в изправено положение единият от спортистите е стъпил с двата си крака над ръба на зоната за схватка на тепиха;

б) в партерн и двамата спортисти са излезли извън ръба на зоната за схватка на тепиха;

в) в партер единият от спортистите е излезнал извън зоната за безопасност на тепиха.

31.4. По време на схватка позицията „извън тепиха“ се определя от един от съдиите, а при обсъждане на спорни въпроси – с мнозинството от гласовете на съдийското трио.

31.5. Ако атлетите се окажат в позиция „извън постелката“, те трябва да се върнат в центъра на постелката след свирката на съдията и да възобновят схватката от изправено положение.

31.6. Хвърляне (контрахвърляне), което започва в зоната на тепиха и завършва извън него, но в границите на зоната за безопасност на постелката, се оценява, при условие, че след падането торсът на противника остава в границите на зоната за безопасност на постелката (крайниците и главата едновременно могат да бъдат извън зоната за безопасност на тепиха).

31.7. Хвърляне (контрахвърляне), което започва в зоната на тепиха и завършва извън зоната за безопасност на тепиха, не се оценява (всяка част от торса на противника е извън зоната за безопасност на тепиха).

31.8. Хвърляне, което започва в позиция „извън тепиха“, не се оценява.

31.9. Захватите и болезнените захвати са разрешени да се започват, изпълняват и оценяват в позиция „на тепиха“ (докато единият от състезателите има контакт със зоната на тепиха), а вторият състезател остава в краищата на тепиха (в зоната за безопасност на тепиха).

Член 32. Предупреждения

32.1. На състезател се издава предупреждение за нарушаване на правилата.

32.2. Предупрежденията се разделят на такива, които се издават последователно (от 1-во до 3-то), и такива, които се издават с предварително предупреждение с оценка.

32.3. Когато предупрежденията се издават последователно, в случай на повторно нарушение на Правилата, на състезателя се издава следващото предупреждение.

32.4. Общо не могат да се издават повече от три предупреждения на всеки от състезателите по време на схватка.

32.5. В случай, че на състезател се издава четвърто предупреждение, този състезател се отстранява от схватката.

32.6. По време на схватка предупрежденията се издават с мнозинство от гласовете на съдийското трио.

32.7. За изпълнение на забранена техника, на спортист се дава предупреждение с оценка и след повторен опит за изпълнение на забранена техника спортистът се отстранява от схватката.

32.8. Нарушения на Правилата, за които на спортист се дават последователни предупреждения (от 1-во до 3-то), са следните

Нарушение	Раздел
Избягване да се бори 	свободно или умишлено прекрачване на зоната на тепиха в стойка или партер;
	пасивно провеждане на схватката (избягване на захват в изправено положение, отказ от атакуващи действия, забавяне на времето на схватката);
	фалшива атака - преминаване в партерно положение без реална атака (защитникът не губи равновесие);
	избутване навън (директно избутване на противника извън зоната на тепиха, използвайки блокиращ захват, без намерение за хвърляне);
	умишлено нарушение на самбо униформата (като например навиване на ръкавите на куртката, развързване на колана и връзките на самбовките, сваляне на самбовките и др.);
Забранен захват 	имитация на борба
	умишлено хващане за шортите, самбовките или връзките на самбовките
	умишлено хващане за ръкавите на куртката на противника отвътре в изправено положение;*
Неправомерно поведение 	умишлено хващане за пръстите на противника;
	неспазване на изискванията на съдията;
	разговори на тепиха (със съдията, с противника, с треньора и др.);
	напускане на тепиха без разрешение от съдията (включително за медицинска помощ);
	закъснение за тепиха: за 30 секунди след първото повикване – 1-во предупреждение; за 1 минута след първото повикване – 2-ро предупреждение; за 1,5 минути след първото повикване – 3-то предупреждение.

32.9. Забранените техники, за които на спортист се дава предварително предупреждение с оценка, включват:

Нарушение	Раздел
Изпълнение на забранена техника	умишлено хвърляне на противник върху главата;
	болезнена техника след свирка;
	болезнена техника в изправено положение;
	хвърляне със захват за болезнена техника („възел“, „лост“);
	„ножица“ върху колянната и глезенната става;
	директен болезнен удар (натиск, хиперекстензия) върху гръбначния стълб и врата;
	болезнена техника за пръстите на краката и ръцете и ръцете;
	„възел“ на стъпалото;
	лостов и тазобедрен възел, смачкване на мускула на прасеца през пищяла на атакуващия, обратен раменен възел с крак;*
	„лост“ на коляното чрез сгъване на крака извън равнината на естественото му сгъване;
	обратен захват тип „възел“ през рамото, при който предмишницата се извежда зад гърба (с изключение на случаите, когато торсът или бедрото на нападателя се намират между предмишницата и торса на атакуваното лице);
	сгъване на ръцете зад гърба (полицейски ключ);
	изправяне на кръстосани крака върху торса или главата на противника с умишлено притискане;
	душене
	директен удар с ръце, крака или глава върху лицето на противника;
	директен удар с лакът или коляно, върху която и да е част от тялото на противника;
	ритници в краката, груба борба за захват (грубо водене на борбата)

* Само за възрастова група кадети

Член 33. Оттегляне на спортист от схватка

33.1. Състезател се отстранява от схватка по решение на заместник-главния съдия, ако тримата съдии на схватката са на едно и също мнение или ако мнението на мнозинството от съдиите е подкрепено от заместник-главния съдия.

33.2. Когато спортист бъде отстранен от схватка, схватката приключва с присъждане на предварителна победа на противника.

33.3. Когато състезател бъде отстранен от среща, той има право да участва в репешажни срещи.

33.4. Спортист се отстранява от схватка:

- а) в резултат на многократно изпълнение на забранена техника;
- б) в резултат на превишаване на ограниченията за време и наказания
 - ако спортист не спази времевия лимит от две (2) минути за оказване на медицинска помощ;
 - закъснение за тепиха две (2) минути след първото повикване;
 - след три (3) предупреждения, ако е необходимо да се издаде четвърто предупреждение на спортист.

33.5. Отстраняването на състезател от състезанието се определя от главния съдия.

33.6. Отстраняването на състезател от състезанието става по решение на лекаря (ако състезателят не е в състояние да продължи участието си поради заболяване, травма или повръщане).

33.7. В случай на оттегляне на спортист от схватка, той се класира според резултата си към момента на оттеглянето, а точките за резултата му се добавят към общото класиране на отборите.

Член 34. Дисквалификация

34.1. Дисквалификация (елиминиране на спортист от състезание) се извършва по решение на Главния съдия, ако мнението на трима съдии е единодушно или ако мнозинството от гласовете им е подкрепено от Заместник-главния съдия.

34.2. В случай на дисквалификация на спортист, схватката се спира с присъждане на предварителна победа на противника.

34.3. Дисквалификация настъпва в случай на:

Нарушение	Раздел
Неетично поведение	умишлени удари, драскотини, ухапвания;
	нараняване на противник в резултат на забранена техника, когато противникът не е в състояние да продължи да участва в събитието;
	обиден език и жестове, адресирани до противника, съдиите, участниците и зрителите;
	Измама на съдия

	отказ от ръкостискане в началото или в края на схватката;
	неявяване на церемонията по награждаване, с изключение на случаите, посочени в член 21, параграф 2, буква е).

34.4. В случай на дисквалификация, спортистът **не участва в репешажите**, не получава нито индивидуално класиране, нито медал, а точките за резултата му не се добавят към общото класиране на отборите.

Член 35. Правилник за отборните състезания

35.1. Отборните състезания на FIAS се провеждат с разделяне на групи, елиминационна система и репешажни мачове.

35.2. Начинът на провеждане на състезанията, броят на участниците в отбора, тегловните категории, в които ще се представят, както и възможността за заместване на членовете на отбора по време на състезанието се определят от Правилника.

35.3. Претеглянето на участниците в отборните състезания се извършва в навечерието на състезанието.

35.4. Редът на мачовете между отборите се определя чрез жребий.

35.5. Минималният брой членове на отбора за всеки мач трябва да надвишава половината от пълния отбор.

35.6. В отборните състезания тегловата категория на срещите, започващи всеки рунд, се определя чрез жребий на общо техническо събрание.

35.7. За да се представят, отборите влизат на тепиха и образуват един ред от по-ниска теглова категория към по-висока.

35.8. Когато са на тепиха, отборите следват сигнала на съдията и образуват една линия с лице към центъра на тепиха.

35.9. Коментаторът представя отборите (без да представя отделните им членове). След това отборите напускат тепиха, марширувайки в колона, и само спортистите от избраната, чрез жребий теглова категория остават на тепиха; те се представят от Коментатора; след това Съдията свири и срещата започва.

35.10. Състезател, регистриран за мач, който не присъства на представянето на отбора, се счита за неявили се и се отстранява от състезанието.

35.11. След като мачът приключи, Коментаторът обявява резултата му и представя състезателите от следващата среща.

35.12. След като последният мач приключи, отборите се канят на тепиха и се подреждат с лице към центъра на тепиха.

35.13. След обявяване на победителя, следвайки жеста на съдията, отборите напускат тепиха в една линия, движейки се в противоположна посока, за да се ръкуват.

35.14. Ако състезател не е предоставен или не се яви за схватката, на противника се присъжда предварителна победа с време 0.00.

35.15. Победител в отборното състезание е отборът, който е получил повече победи от своите членове.

*В случай на равен брой победи, победителят се определя с допълнителна среща. Тегловната категория за срещата се определя незабавно чрез жребий.

35.16. Ако броят на победите на един отбор надвишава половината от общия брой срещи, отборното състезание спира, останалите срещи се отменят и победителят се обявява.

35.17. За отборни състезания, провеждани по системата на елиминации и репешажи, се прилагат основните разпоредби на Приложение 2.

35.18. Класирането на отборите с по-малко членове от посочения в Правилника брой поради оттегляне на състезателите от лекар се определя въз основа на резултата, постигнат към момента на оттегляне на члена на отбора.

35.19. Класирането на отбора не се определя, ако тази ситуация е възникнала поради неявяване на състезателите на претегляне или в случай на тяхното оттегляне от главния съдия поради нарушение на Правилата.

Член 36. Протести

36.1. Протест може да бъде подаден във връзка с грубо нарушение на Правилата по време на съдийството на схватката или в случай на необичайна ситуация.

36.2. Процедура за подаване на протест:

а) протест се подава в писмена форма от представителя на отбора до главния съдия на състезанието директно по време на състезанието, като се посочват нарушените клаузи от Правилата;

б) протест в необичайна ситуация (нарушение на Правилника, процедурите за претегляне и жребий на състезателите, определяне на двойки, дезинформация от длъжностни лица и др.) се подава в писмена форма веднага след възникването ѝ, за да могат длъжностните лица на

състезанието бързо да вземат решение с минимални щети за хода и резултатите от състезанието.

36.3. Разглеждане на протеста:

- а) протест за нарушение на Правилата по време на съдийството се разглежда от Главния съдия с участието на всички съдии, участвали в съдийството на този мач, съвместно с председателя на Техническата комисия на ФИАС или негов представител;
- б) протест в необичайна ситуация се разглежда в присъствието на лицата, извършили нарушението на Правилата, и председателя на Техническата комисия на ФИАС или негов представител.

36.4. Решение по протеста:

- а) решение по протеста за нарушение на Правилата по време на съдийството се предоставя по време на състезанието на представителя, който е подал протеста, и не засяга крайния резултат от мача;
- б) решение по протеста в други случаи се предоставя на представителя, който е подал протеста, в срок, осигуряващ възможност за коригиране на допуснатите грешки с минимална вреда за хода и резултатите от състезанието.

ЧАСТ V. СЪСТЕЗАТЕЛНО МЯСТО ОБОРУДВАНЕ

Член 37. Тепих за САМБО

37.1. Постелката за САМБО се състои от по-малки постелки и покривало с размери 11x11 метра.

37.2. Постелките трябва да са изработени от еластичен синтетичен материал и да са с дебелина 5 сантиметра.

37.3. Покритието трябва да е изработено от гладка синтетична тъкан (без груби шевове), но не трябва да е хлъзгаво.

37.4. Покритието трябва да е плътно опънато и здраво закрепено към постелката.

37.5. Покритието трябва да бъде дезинфекцирано.

37.6. Покритието трябва да има следните маркировки:

- а) зоната за състезания на постелката, върху която спортистите се състезават, трябва да бъде кръг с диаметър 8 метра;
- б) центърът на постелката трябва да бъде маркиран с логото на FIAS вътре в кръг с диаметър 1 метър;

в) двата противоположни ъгъла на постелката трябва да имат червен (вляво от съдията от страната на масата) и син (вдясно от съдията от страната на масата).

37.7. Площта, върху която е поставен тепиха, трябва да е по-широка от постелката с поне 1 метър във всяка посока.

37.8. При организиране на състезания, провеждани на множество постелки, се препоръчва те да се поставят една до друга, без разстояние между постелките.

37.9. За състезания, провеждани на платформа, нейната височина не трябва да надвишава 1 метър, докато страните на платформата трябва да имат наклон от 45 градуса към външната страна.

37.10. Пригодността на постелката и състезателното оборудване се определя от представител на Техническата комисия на FIAS.

37.11. Само постелки, лицензирани от FIAS, могат да се използват на всички официални състезания на FIAS.

Член 38. Оборудване за състезания

38.1. Може да се използва всяка система за звуков сигнал (гонг), но тя трябва да има достатъчно силен звук.

38.2. Кантарите за претегляне трябва да бъдат калибрирани.

38.3. Хронометрите трябва да имат устройство за спиране и стартиране, което гарантира, че индикаторите за минути и секунди не се изхвърлят до края на схватката.

38.4. Електронно табло за резултати, което показва резултатите, получени от спортистите, трябва да бъде инсталирано до тепиха (от двете страни), за да информира зрителите и състезателите за хода на схватката.

38.5. Всички тепихи трябва да бъдат оборудвани с механично табло за резултати, гонгове и ръчни хронометри, за да може състезанието да продължи при липса на захранване или в случай на неизправност на електронното табло.

38.6. На всяка маса на заместник-главния съдия трябва да бъде инсталиран монитор с диагонал най-малко 50 сантиметра, свързан с видеокамерата, за гледане на видеоклипове.

38.7. В зоната за контрол на униформите трябва да бъдат монтирани устройства за измерване на стандартите за куртката.

38.8. Специално оборудване за аварийно почистване на тепиха по време на срещи трябва да бъде поставено близо до всеки тепих.

СЪСТЕЗАТЕЛНА СИСТЕМА С РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ В ГРУПИ И ЕЛИМИНАЦИЯ И РЕПЕШАЖ

I. Процедура за провеждане на състезанието

1. Всички участници се разделят на две групи при тегленето: А (нечетни) и В (четни).

Числовият ред на всеки спортист се определя чрез тегленето директно при претеглянето или след неговото приключване и се запазва за него през цялото време на състезанието.

2. В групи А и В участниците, постигнали победи в предварителните срещи, продължават към следващия кръг. Това продължава, докато се определят двама финалисти – най-добрите в групите (А1 и В1).

3. Сред състезателите, победени от най-силните спортисти, се провеждат репешажи по схемата, предоставена в Приложение 3, за да се определят следващите места в групите. Този метод на провеждане на състезанието се нарича „Система на състезанието с разпределение в групи, елиминирание и репешаж от финалистите“.

4. Друг вариант за репешажи е предоставен в Приложение 4, според който в тях участват спортисти, загубили от четирима полуфиналисти, и победените полуфиналисти. Този метод на провеждане на състезание се нарича „Система на състезание с разпределение в групи, елиминирание и репешаж от полуфиналистите“.

5. Възможността за репешажни срещи (съгласно клаузи 3 и 4) трябва да бъде посочена в Правилника.

6. На финалите се провеждат срещите за 1-во и 3-то място. Срещите за бронзови медали могат да се проведат в сутрешната част на състезанията, ако е посочено в Правилника.

II. Ред на разделяне по двойки и определяне на местата

1. Двойките от първия и всички следващи кръгове в предварителните състезания се съставят съгласно Приложения 3 и 4.

2. В случай че репешажните срещи се провеждат съгласно клауза 3 от част I, загубилият от най-силния състезател в 1-ви кръг се среща със загубилият от най-силния във 2-ри кръг. След това победителят от тази схватка се бие със състезателя, победен от най-силния състезател в 3-ти кръг и така нататък. Победителите от тези срещи, които са се състезавали в една група, имат право да се срещнат със загубилите полуфиналисти от друга група. Такива срещи определят бронзовите медалисти.

3. При провеждане на репешажи по клауза 4 от част I, загубилите от полуфиналисти в 1-ви кръг се срещат със загубилите от същите полуфиналисти във 2-ри кръг, победителите от тези срещи се срещат със загубилите от същите полуфиналисти в 3-ти кръг и т.н.

Победителите от тези срещи, които са се състезавали в една група, имат право да се срещнат със загубилите полуфиналисти от друга група. Такива срещи определят бронзовите медалисти.

4. Спортистите, които не са загубили нито една среща в своите групи, се изправят един срещу друг във финала за 1-во място.

5. След спортистите, заели места 5-6 (загубили в схватки за бронзови медали), местата 7-8 се заемат от спортистите, загубили предпоследната(предпоследната) репешажна схватка и т.н.

6. Местата на спортистите, които не са стигнали до групите за репешаж, се определят въз основа на това в кой кръг са били елиминирани от състезанието.

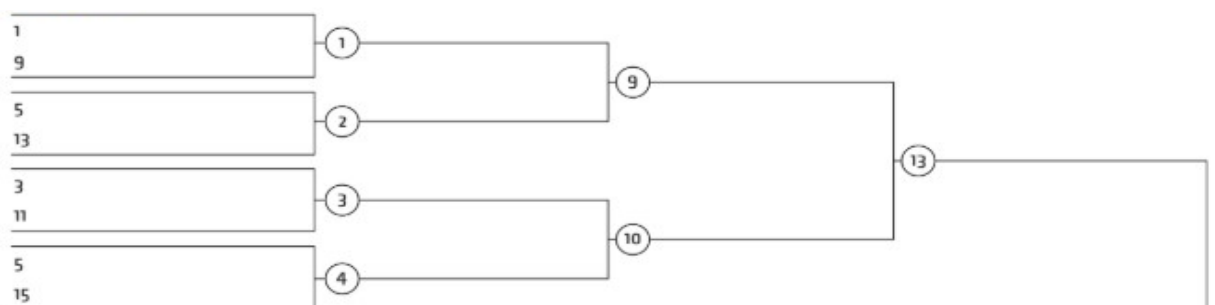
Спортистите, елиминирани в един кръг, си поделят съответните места.

7. Ако в дадена теглова категория е претеглен само един спортист, Организационният комитет награждава спортиста с медал и диплом, но без да провежда официална церемония по награждаване; резултатът на спортиста се добавя към резултата на отбора (сякаш спортистът е заел 1-во място).

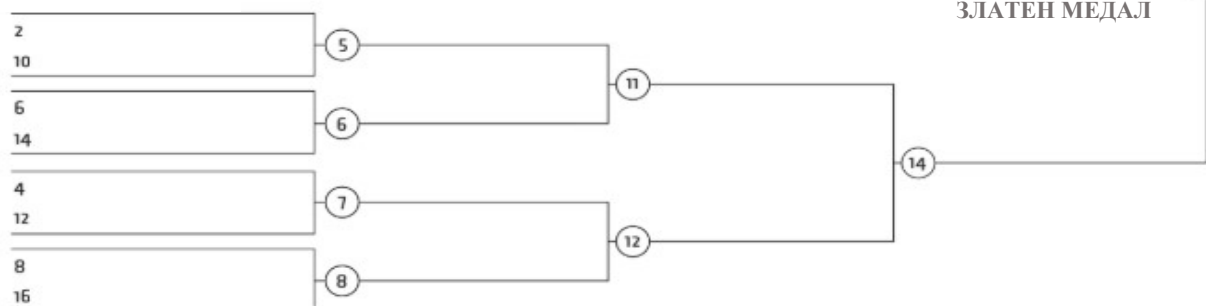
8. В други случаи церемонията по награждаването се провежда както обикновено.

ПРОТОКОЛ ЗА РЕЗУЛТАТИ ОТ СЪСТЕЗАНИЕ ПО САМБО
„Система на състезанието с разпределение по групи,
елиминирване и репешаж от финалистите“

ГРУПА А

ГРУПА Б

РЕПЕШАЖНИ СРЕЩИ В ГРУПА А

РЕПЕШАЖНИ СРЕЩИ В ГРУПА Б

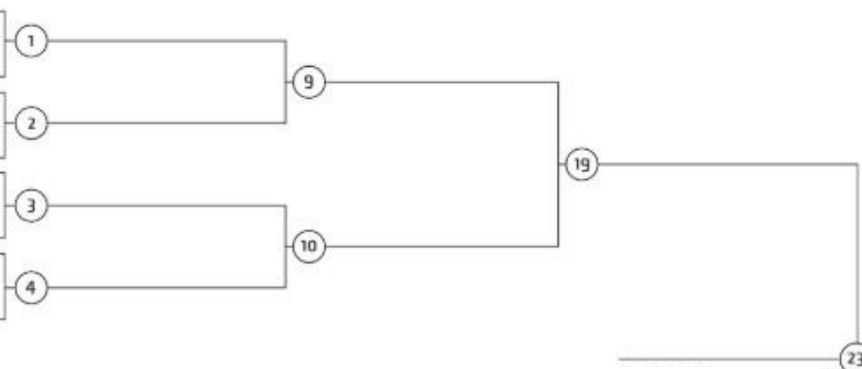
ГЛАВЕН СЪДИЯ _____ / _____ /

СЕКРЕТАР _____ / _____ /

ПРОТОКОЛ ЗА РЕЗУЛТАТИ ПО САМБО „СЪСТЕЗАТЕЛНА система с разпределение по групи, елиминации и репешаж от полуфиналистите

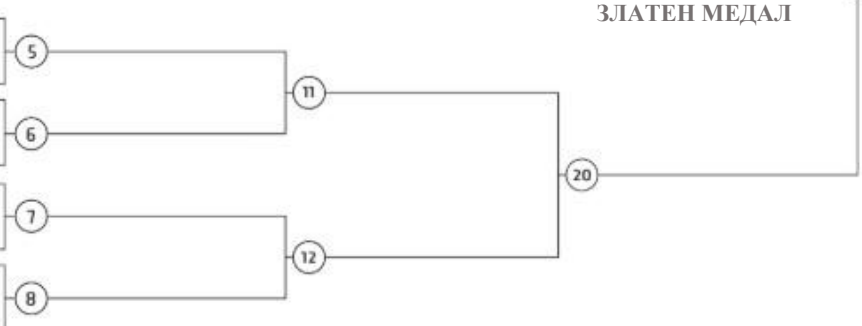
ГРУПА А

1
9
5
13
3
11
5
15

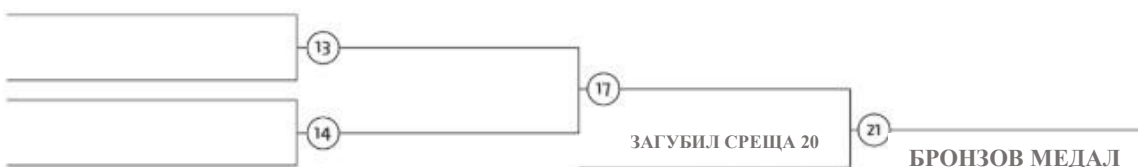
ГРУПА Б

2
10
6
14
4
12
8
16

ЗЛАТЕН МЕДАЛ

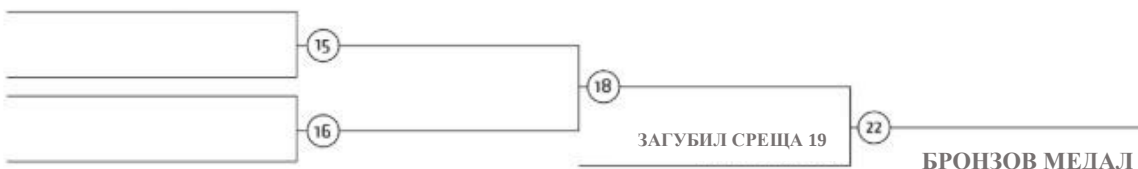
РЕПЕШАЖНИ СРЕЩИ В ГРУПА А

ЗАГУБИЛ СРЕЩА 20

БРОНЗОВ МЕДАЛ

РЕПЕШАЖНИ СРЕЩИ В ГРУПА Б

ЗАГУБИЛ СРЕЩА 19

БРОНЗОВ МЕДАЛ

ГЛАВЕН СЪДИЯ / _____ /

СЕКРЕТАР _____ / _____ /

НЕОБХОДИМ БРОЙ СЛУЖИТЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО И ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА СЪСТЕЗАНИЯ ПО САМБО

	2 тепиха	3 тепиха
ДЛЪЖНОСТНИ ЛИЦА НА СЪСТЕЗАНИЕТО:		
Главен съдия	1	1
Заместник главен съдия	2	3
Главен секретар	1	1
Заместник главен секретар	-	1
Съдии (арбитър, странични съдии)	14	21
Общо	18	27
ПОДДРЪЖКА НА ПЕРСОНАЛ		
Съдия по контрол на униформите	3	4
Технически секретари	2	3
Хронометрист	2	3
Оператор на таблото	2	3
Диктор	1	2
Лекар	1	2
Медицинска сестра	1	2
Администратор	1	1
Общо	13	20
ДОБРОВОЛЦИ		
Придружаване на спортисти при влизане в арената	8	12
Оператори на система за видеозаписи	2	3
Куриери на секретариата	1	1
Придружители (доброволци в антидопинговата служба)	9	9
Работникът по поддръжката (чистач на тепиха)	2	3
Общо	22	28
ОБЩО:	53	75

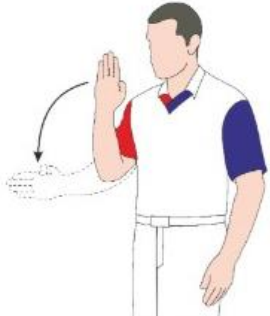
КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА РАБОТАТА НА СЪДИИТЕ

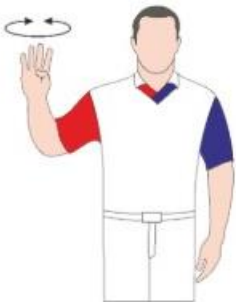
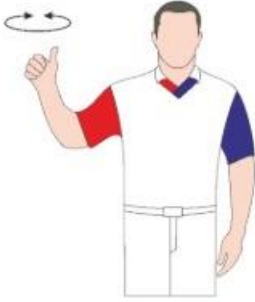
НАРУШЕНИЯ (грешки)	Точки
ЧИСТО СЪДИЙСТВО	
1. Без грешки, без нарушения	7
НЕЗНАЧИТЕЛНИ ГРЕШКИ	
1. Грешка в жестовите (жест, направен с грешна ръка, грешна последователност от жестове и др.) 2. Отклонение в оценката на действие с едно ниво (от правилното) (1 точка вместо 2 точки и др.) 3. Забавяне и нецелесъобразност на наказанията 4. Небрежност или липса на пълен контрол върху изпълнението и спазването на ритуалите на спортистите (влизане на тепиха, излизане от тепиха, ръкостискане и др.)	5
СРЕДНИ ГРЕШКИ	
1. Несигурност при идентифицирането на спортиста, извършил техническо действие 2. Несигурност при оценката на техническите действия (взема решение след оценка от колеги; изчаква колегите първо да оценят техническото действие и т.н.) 3. Отклонение в оценката на техническите действия с повече от едно ниво (от правилното) (1 точка вместо 4 точки и т.н.) 4. Липса на взаимодействие със съдийската колегия (късни промени/анулиране на решение, липса на реакция на жестове на колеги и т.н.) 5. Липса или загуба на контрол върху оценките и времето на схватката. 6. Загуба на контрол над спортистите по време на схватка 7. Забавено начало или край на задържания и болезнени хватки 8. Неправилна позиция, заета по време на техническо действие, което затруднява вземането на обективно решение	3
ГРУБИ ГРЕШКИ	
1. Грешно решение, което влияе върху хода на схватката и води до неправилно определяне на победителя 2. Спиране на схватката по време на атакуващо действие или в подготовка за такова действие, докато сте в изправено или партерно положение, без ясни причини за това (ако нападателят не е извършил негативни действия) 3. Неправилна позиция, която води до загуба на контрол по време на техническо действие и забавено определяне на победителя (когато предаването се случи по време на болезнена хватка и съдията не я види, което е довело или е могло да доведе до нараняване на спортиста и др.) 4. Положителна оценка на негативно действие (оценка на болезнена хватка в изправено положение и др.) 5. Предубедено съдийство 6. Късна реакция на „негативно“ САМБО (пасивна реакция на умишлено забавяне, избягване и др.) 7. Цялостна липса на знания и разбиране за САМБО	1

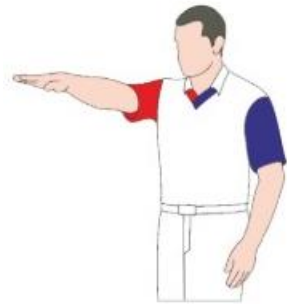
КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА РАБОТАТА НА СЪДИИТЕ

ОЦЕНКА НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ И ЛИЧНИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ	Точки
1. Разбиране на САМБО (познаване на Правилата, разбиране на логиката на схватката, разбиране на ситуацията и др.) 2. Владееене на „езика на САМБО“ (познаване на термини, способност за обосноваване на действията) 3. Владееене на английски език (способност за защита на позицията, способност за комуникация и спор на английски) 4. Владееене на специални жестове (естетика на позата, движенията и движението по тепиха) 5. Скорост на вземане на решения (навременна реакция и вземане на решения/оценка) 6. Външен вид (подреденост; чистота и подходящ размер на съдийската форма; прическа; телосложение, пози и др.) 7. Коректност (спазване на стандартите, определени в Правилата, и отношение към състезатели, зрители, колеги и др.) 8. Емоционална стабилност (способност за поддържане на самоконтрол в трудни или неудобни ситуации; търпение; спокойствие; способност за фокусиране и др.) 9. Обективност (стриктно спазване на Закона (Правилата))	от 3 до 1

ЖЕСТОВЕ НА СЪДИЯТА

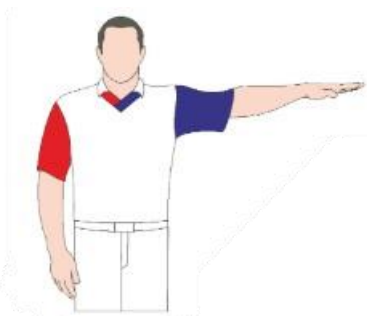
№	Жест	Обяснение на жеста
1	 <i>Представяне на състезателите</i>	При представяне на състезател, съдията застава наполовина с лице към съдийската масана ръба на зоната за схватка на тепиха, протяга ръка в посока на състезателя с ръкава на тениската със съответния цвят. След това повдига протегнатите ръце до нивото на раменете едновременно (ръбовете на дланите надолу) във всяка посока към съответния състезател. Събира ръцете си на нивото на раменете, насочвайки състезателите към средата на тепиха и вървейки до същото място заедно със състезателите.
2	 <i>Начало на борбата</i>	Свири със свирка в началото на схватката (или нейното възобновяване в центъра). Едновременно с това енергично движи сгънатата си в лакътя ръка нагоре и надолу между спортистите над центъра на постелката (до хоризонтално положение на предмишницата). След това отстъпва назад и заема място, от което е удобно да наблюдава действията на спортистите.
3	 <i>Чиста победа</i>	Повдига права ръка с ръкав съответния цвят с отворена длан напред, пръстите са затворени.

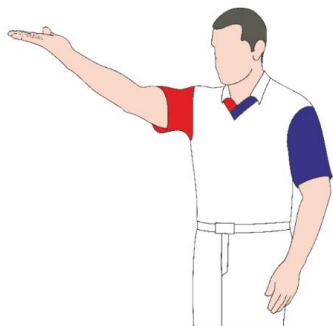
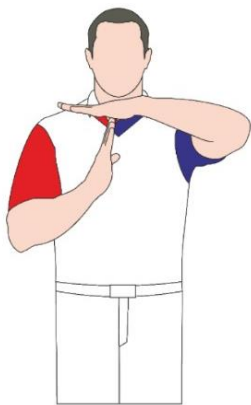
№	Жест	Обяснение на жеста
4	 <i>Четири точки</i>	Повдига сгънатата си в лакътя ръка с ръкава със съответния цвят, показващ четири пръста (палецът е притиснат към дланта) и завърта дланта отляво надясно.
5	 <i>Две точки</i>	Вдига свитата в лакътя ръка с ръкава със съответния цвят, показвайки палеца и показалеца си и завъртайки дланта отляво надясно.
6	 <i>Една точка</i>	Вдига сгънатата си в лакътя ръка, като ръкавът със съответния цвят показва само палеца и завърта дланта отляво надясно.

№	Жест	Обяснение на жеста
7	 <i>Няма оценка</i>	Прави 2-3 хоризонтални движения наляво-надясно с ръката (с отворена длан надолу).
8	 <i>Задържане</i>	В началото на задържането, съдията протяга ръка с длан надолу. Ръкавът на ризата трябва да съответства на цвета на униформата на спортиста, изпълняващ задържането. Ако задържането е напълно завършено, съдията спуска ръката си и дава оценка на задържането със съответния жест. Ако защитникът се измъкне от задържането, съдията показва жеста „Няма оценка“.
9	 <i>Работа за ключ</i>	В началото на болезнена техника (ключ) едновременно с фразата: „Работа за ключ!“ протяга ръка с длан в юрук. Ръкавът на тениската трябва да съответства на цвета на униформата на спортиста, изпълняващ болезнена техника (ключ). Ако защитникът се измъкне от болезнена техника (ключ) (след думите „Няма оценка“.), съдията показва жеста „Няма оценка“.

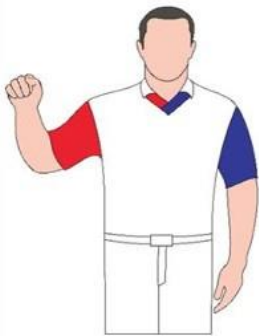
№	Жест	Обяснение на жеста
10	 <i>Позиция „Извън тепиха“</i>	Вдига ръката, която е най-близо до ръба на постелката, права към нивото на раменете. След това изсвирва свирката и показва изпънатата ръка към средата на тепиха. След това борбата се възобновява в центъра на тепиха.
11	 <i>От партер в стойка</i>	Свири със свирка, след което повдига двете ръце, свити в лактите, с длани, разтворени една към друга. Предмишниците трябва да са успоредни една на друга.
12	 <i>Бягане от борба</i>	Повдига ръце до нивото на гърдите с отворени длани към себе си и извършва няколко кръгови движения пред себе си.

№	Жест	Обяснение на жеста
13	 <i>Забранен захват</i>	Повдига ръце до нивото на гърдите и хваща изправените пръсти с другата ръка.
14	 <i>Неправомерно поведение</i>	Спуска ръцете си до нивото на талията и хваща китката на едната ръка с другата. Дланта на хванатата ръка трябва да е отворена едновременно.
15	 <i>Забранена техника</i>	Повдига ръце до нивото на гърдите и хваща китката на едната ръка с другата. Дланта на хванатата ръка трябва да бъде свита в юмрук.

№	Жест	Обяснение на жеста
16	 <i>Неетично поведение</i>	Повдига ръце до нивото на гърдите и хваща китката на едната ръка с другата. Дланта на хванатата ръка трябва да е отворена едновременно.
17	 <i>1-во предупреждение</i>	Застава с лице към съдийската маса в центъра на тепиха, вдига ръката с ръкава със съответния цвят в посока на спортиста, нарушил Правилата.
18	 <i>2-ро и 3-то предупреждение</i>	Застава с лице към съдийската маса в центъра на тепиха, вдига ръката с ръкава със съответния цвят в посока към състезателя, който е нарушил Правилата, и показва жест „1 точка“ с другата ръка..

№	Жест	Обяснение на жеста
19	 <i>Двойно предупреждение</i>	Застава с лице към съдийската маса в центъра на тепиха, вдига едновременно и двете ръце за двамата състезатели.
20	 <i>Лекар</i>	Застава с лице към лекарската маса. Протяга права ръка в посока на лекарската маса с длан нагоре. Изчаква реакцията на лекаря. Когато медицинската помощ започне да се предоставя, съдията сваля ръката си, карайки хронометриста да започне да отброява времето. След като предоставянето на помощта приключи, съдията спира броенето на времето с жеста „Спри времето“.
21	 <i>Спри времето</i>	Държейки предмишницата на едната ръка на нивото на лицето с хоризонтално отворена длан надолу, притиска пръстите на другата отворена вертикална длан надолу към средата на тази длан с ръба напред.

№	Жест	Обяснение на жеста
22	 <i>Край на борбата</i>	Поставя предмишниците в предупредителен кръст с ръбовете на двете длани, обърнати напред.
23	 <i>Изискване на внимание</i>	Повдига ръка, свита в лакътя, с отворена длан напред и прави 2-3 вертикални движения с китката.
24	 <i>Спортистите по ъглите си</i>	Свири със свирка и сочи към ъглите на постелката с изправени ръце (с отворени длани надолу)..

№	Жест	Обяснение на жеста
25	 <i>Обявяване на победителя</i>	Застава в средата на тепиха с лице към съдийската маса, като е хванал състезателите за китките (цветът на ръкавите на съдията съответства на цвета на униформата на състезателя). След като коментаторът обяви победителя, съдията вдига ръката на победителя. След това съдията и състезателите се обръщат и съдията отново вдига ръката на победителя (цветът на ръкавите на съдията не съответства на цвета на униформата на състезателя). След това състезателите се ръкуват и напускат тепиха.
26	 <i>Обявяване на оттеглянето и на двамата спортисти (0:0)</i>	Същата начална позиция. Докато коментаторът обявява резултата от схватката, съдията държи спортистите за ръцете и не ги вдига. Всичко останало е същото като при обявяването на победителя.
27	 <i>Активност</i>	Повдига сгъната в лакътя ръка със съответния цвят ръкав, като свива пръстите в юмрук.

Международните правила по самбо (наричани по-горе Правилата) обхващат въпросите, свързани със съдийството на състезания по самбо.

Изданието е предназначено за организатори, съдии, тренъори и спортисти.